

**Onderzoeksrapport
'Afval'**

Gemeente Renkum

Onderzoeksrapport 'Afval'

Gemeente Renkum

Renkum Spreekt

Augustus 2018

Referentie: 16009

Moventem

T 0575 84 3738

E info@moventem.nl

W www.moventem.nl

Projectteam/auteurs:

mr. Hannemarie Hardeman, Senior onderzoeker

Luc Oonk MSc., Senior onderzoeker

Jessica Tuenter MSc., Onderzoeker

Moventem is aangesloten bij de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA), Center for Information Based Decision Making & Marketing Research. Moventem is tevens aangesloten bij the World Association of Opinion & Marketing Research Professionals (ESOMAR).

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Ondanks deze uiterste zorgvuldigheid kan het voorkomen dat informatie fout en/ of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	ACHTERGROND EN METHODIEK	5
1.2	RESPONS	5
1.3	LEESWIJZER.....	5
2	RESULTATEN	7
2.1	WOONSITUATIE	7
2.2	SCHEIDEN VAN AFVAL.....	8
2.3	AFVALINZAMELING	11
2.4	AFVALBRENGSTATION	17
2.5	ZWERFAFVAL	19

Inleiding

1 Inleiding

In dit beschrijvende rapport worden de resultaten gepresenteerd van een onderzoek naar 'Afval' binnen de gemeente Renkum. Het onderzoek is in juli 2018 uitgevoerd, in nauwe samenwerking met de gemeente Renkum. Dit hoofdstuk gaat in op de achtergrond & methodiek van het onderzoek, en de respons & statistische betrouwbaarheid. Het hoofdstuk sluit af met een leeswijzer voor de rest van het rapport.

1.1 Achtergrond en methodiek

Het gemeentebestuur van Renkum hecht veel waarde aan de meningen, ideeën en denkracht van haar inwoners. De gemeente wil een zo groot mogelijke en divers samengestelde groep inwoners bereiken bij het opstellen van beleid of het uitvoeren van projecten. Het in februari 2018 opgerichte inwonerspanel 'Renkum Spreekt' biedt de unieke mogelijkheid om zo'n brede groep inwoners regelmatig om input te vragen, over allerlei onderwerpen die spelen in de gemeente (voor meer informatie zie de website: www.renkumspreekt.nl).

Begin 2017 is de afvalinzameling van de gemeente Renkum gewijzigd. Om de ervaringen met de nieuwe manier van afval inzamelen te achterhalen, en om de afvalinzameling- en scheiding verder te verbeteren, is een onderzoek uitgevoerd via het inwonerspanel.

1.1.1 Panelonderzoek Afval

Gezien de aard van het vraagstuk rondom afval, is een kwantitatieve onderzoeksmethode gehanteerd via het inwonerspanel. Daarmee worden gegevens verkregen over percentages en verhoudingen binnen een populatie. In dit geval over de mening van de inwoners uit de gemeente Renkum met betrekking tot afvalinzameling. Om statistisch verantwoorde uitspraken te mogen doen, dient een minimaal aantal respondenten hun mening te geven; de steekproef. Als de steekproef een bepaalde omvang en kenmerken heeft (betrouwbaarheid, nauwkeurigheid, representativiteit), kunnen uitspraken gegeneraliseerd worden naar de populatie.

1.1.2 Vragenlijst

De ledenverving voor het panel is zeer zorgvuldig uitgevoerd, waardoor er een goede verdeling is over de kernen in de gemeente. Er is een vragenlijst opgesteld, waarbij nadrukkelijk is gekeken vanuit het oogpunt van de inwoner (integrale benadering). Diverse belanghebbenden binnen de gemeentelijke

organisatie hebben de mogelijkheid gekregen input en feedback te geven op de vragenlijsten. De volledige vragenlijst is weergegeven in het bijlagenboek.

1.2 Respons

Personen kunnen deelnemen aan 'Renkum Spreekt' vanaf de toegestane leeftijd; 16 jaar. Het inwonerspanel is opgebouwd met in totaal 1.032 deelnemers. De meeste deelnemers (1.016) doen online mee en 16 nemen offline deel aan het panel. Deze laatste groep krijgt de vragenlijsten per post toegestuurd en zij kunnen deze terugsturen via een antwoordenvolp.

In totaal hebben 774 (waarvan 10 offline) van de 1.032 panelleden als respondent deelgenomen aan het onderzoek over afval. Dit maakt de effectieve respons-rate 75,0% $\{(774 / 1.032) * 100\}$. Uit deze respons kan worden afgeleid dat er een aanzienlijke betrokkenheid is onder de panelleden van 'Renkum Spreekt'. Het onderzoek is statistisch betrouwbaar, nauwkeurig en representatief over kernen en geslacht. De uitkomsten van dit onderzoek bieden hiermee een gedegen en onderbouwd inzicht in hoe de inwoners van de gemeente denken over dit onderwerp. In bijlage 1 in wordt ingegaan op de statistische betrouwbaarheid en representativiteit van dit onderzoek.

De inzet van dit panel heeft bovendien nog een aantal positieve neven-effecten met een groot bereik: het heeft ervoor gezorgd dat met de inzet van het inwonerspanel een andere groep inwoners benaderd en geactiveerd is, dan via de gebruikelijke kanalen die de gemeente kan inzetten.

1.3 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk (2) gaat in op de resultaten van het onderzoek met betrekking tot de afvalinzameling binnen de gemeente Renkum. In de tekst wordt naar figuren verwezen. Deze figuren worden in de betreffende paragrafen weergegeven.

Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. In dit onderzoeksrapport worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd. In het separate document "Bijlagenboek bij onderzoeksrapport Afval" zijn alle bijlagen opgenomen. Hierin staan onder andere alle open antwoorden weergegeven.

Resultaten

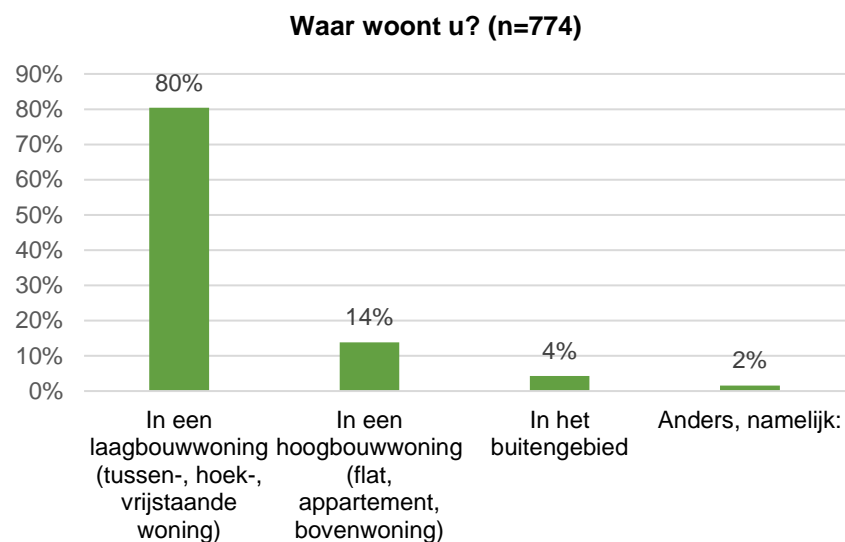
2 Resultaten

In dit beschrijvende hoofdstuk wordt ingegaan op:

- 🕒 Woonsituatie;
- 🕒 Scheiden van afval;
- 🕒 Afvalinzameling;
- 🕒 Afvalbrenghstation;
- 🕒 Zwerfafval.

2.1 Woonsituatie

In figuur 1 staat weergegeven waar de respondenten woonachtig zijn.

Figuur 1: Type woning

Het grootste deel (80%) van de respondenten woont in een laagbouwwooning, terwijl 14% in een hoogbouwwooning en 4% in het buitengebied woont.

Aan de respondenten is gevraagd wat de grootte van hun huishouden is. Gemiddeld wonen de respondenten in een huishouden bestaande uit 2,4 personen. Ruim 55% woont in een huishouden van 2 personen, circa 15% woont alleen en ruim 5% in een huishouden met 5 personen of meer.

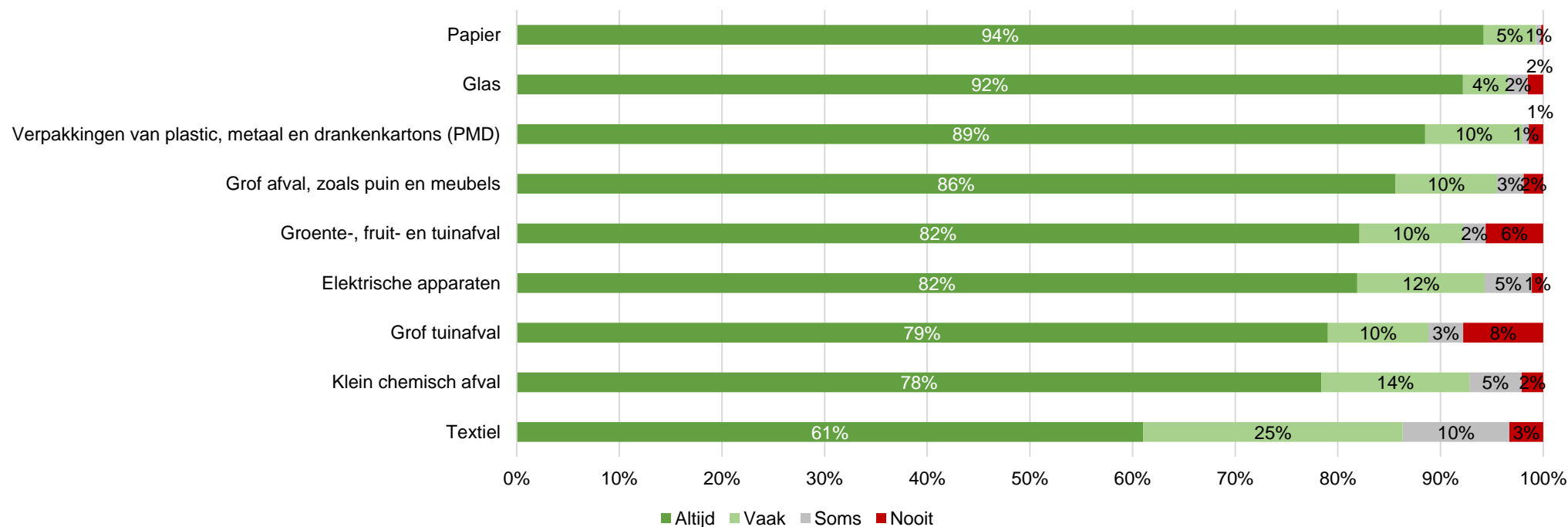
2.2 Scheiden van afval

Gemeente Renkum wil zoveel mogelijk afval hergebruiken. Daarom wordt er gescheiden ingezameld. Dat is goed voor het milieu en het scheelt in de kosten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de mate waarin respondenten hun afval scheiden.

In figuur 2 staat weergegeven hoe vaak verschillende soorten afval gescheiden worden gehouden van het restafval. Papier wordt het meest gescheiden door de respondenten, namelijk door 94% altijd en door 5% vaak.

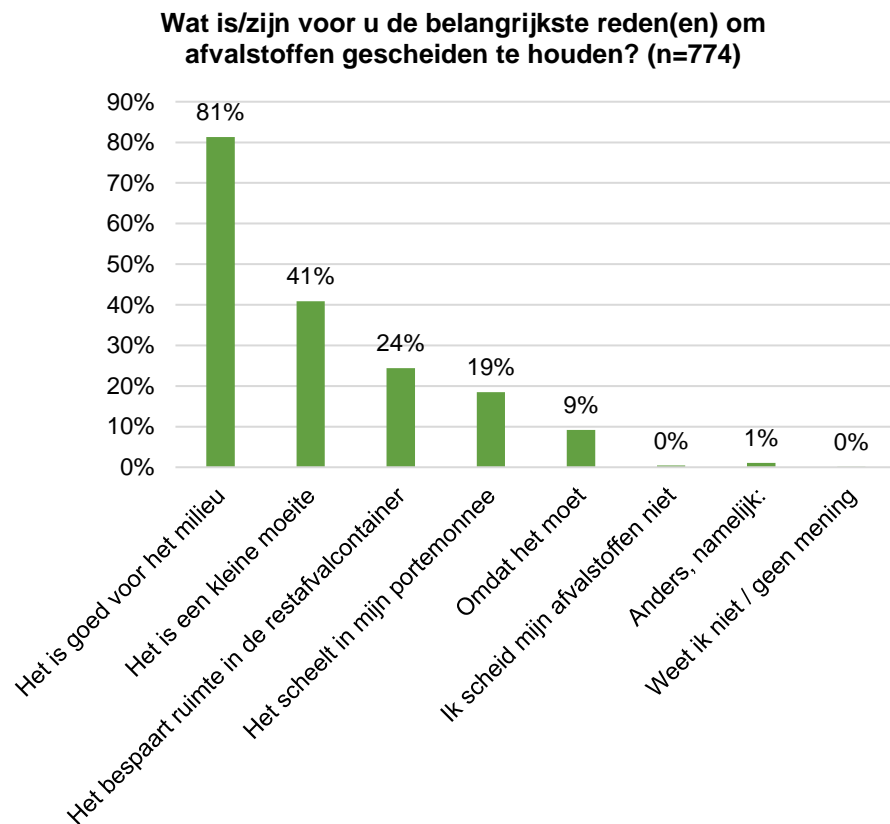
In 2017 is per inwoner in Renkum 111 kg restafval ingezameld. Ongeveer 76% hiervan was geen echt restafval, maar herbruikbaar materiaal. Aan respondenten is gevraagd of het percentage herbruikbaar materiaal in het restafval in hun eigen huishouden hoger of lager is dan 76%. 21% van de respondenten denkt dat het percentage herbruikbaar materiaal in het eigen restafval (veel) hoger is, tegenover 64% die denkt dat het percentage herbruikbaar materiaal in het restafval (veel) lager is in het eigen huishouden. 11% van de respondenten denkt dat het percentage herbruikbaar materiaal gelijk is en 4% weet het niet.

Als u naar uw huishouden kijkt, hoe vaak houdt u dan de volgende soorten afval gescheiden van het restafval? (n=744)

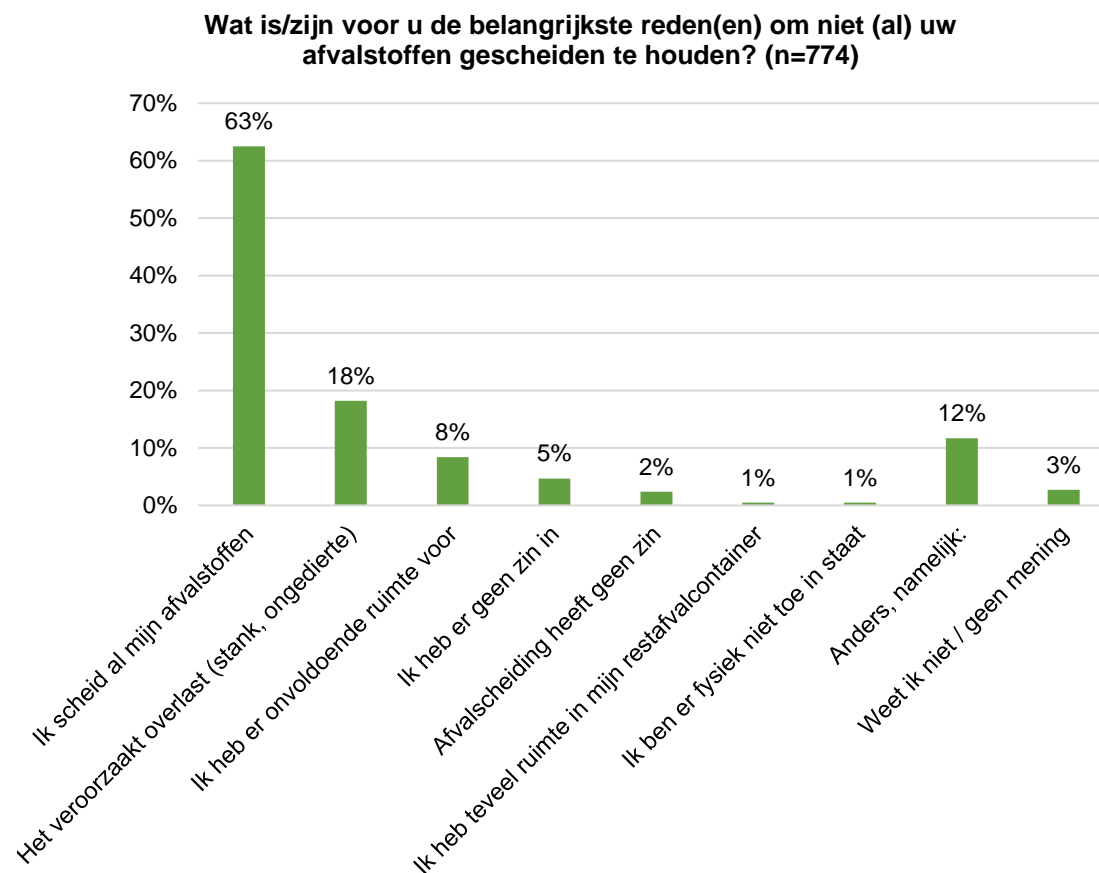
Figuur 2: Scheiden afval en restafval

Aan alle respondenten is tevens gevraagd wat de belangrijkste redenen zijn om alle afvalstoffen gescheiden te houden. Resultaten zijn weergegeven in figuur 3. De belangrijkste reden om het afval gescheiden te houden is omdat het goed is voor het milieu. 81% van de respondenten geeft dit aan. Andere belangrijke redenen zijn dat het een kleine moeite is (41%) en dat het ruimte bespaart in de restafvalcontainer (24%).

Figuur 3: Redenen scheiden afval

Figuur 4 toont de belangrijkste redenen om niet alle afvalstoffen gescheiden te houden. Meer dan de helft van de respondenten (63%) geeft aan wel al zijn/haar afvalstoffen te scheiden. 18% geeft aan dat het scheiden van afvalstoffen overlast (stank, ongedierte) veroorzaakt en 8% heeft er onvoldoende ruimte voor. Uit de open antwoorden blijkt dat het voor veel respondenten niet altijd duidelijk is welke afvalstof waartoe behoort. Daarnaast hebben niet alle respondenten een aparte voorziening voor gft+e afval.

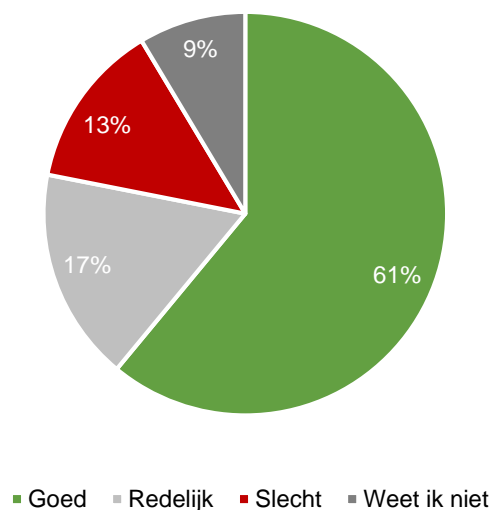

Figuur 4: Redenen niet scheiden afval

Aan de respondenten die in een hoogbouwwooning wonen is gevraagd of ze gebruik maken van een ondergrondse container voor het restafval. 90% geeft aan hiervan gebruik te maken, tegenover 10% die hier geen gebruik van maakt.

Vervolgens hebben deze respondenten kenbaar gemaakt wat ze vinden van de ondergrondse container voor restafval voor het appartementencomplex. Meer dan driekwart vindt dit redelijk tot goed, namelijk 78%. De overige respondenten vinden het slecht of weten het niet (zie figuur 5).

Wat vindt u van de ondergrondse container voor restafval voor uw appartementencomplex? (n=104)

Figuur 5: *Ondergrondse container*

Ongeveer de helft van de respondenten (52%) ziet wel eens restafval naast de ondergrondse container staan. 12% belt hierover met de gemeente en 12% belt hierover met afvalinzamelaar ACV. 28% van de respondenten doet niets wanneer ze restafval naast de ondergrondse container zien staan.

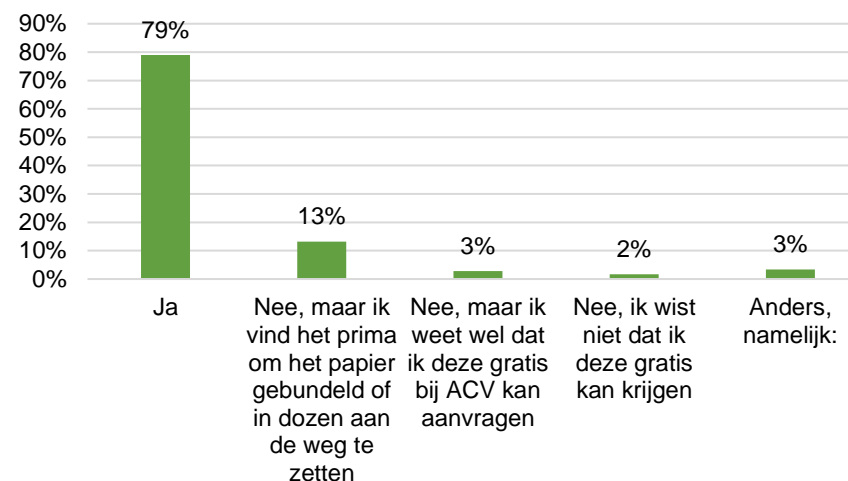
Verder hebben de respondenten in een hoogbouwwooning suggesties gegeven voor verbetering van de afvalscheidingsmogelijkheden in het appartementencomplex. De open antwoorden zijn weergegeven in het bijlagenboek.

2.3 Afvalinzameling

Respondenten hebben aangegeven hoe tevreden ze zijn over de inzameling van een aantal afvalstoffen (figuur 6). De grote meerderheid is tevreden over de afvalinzameling van alle soorten afval. Over de inzameling van papier is 88% (zeer) tevreden. Over PMD is 82% (zeer) tevreden. Over de inzameling van GFT is 84% (zeer) tevreden en over de inzameling van restafval is 74% (zeer) tevreden. Uit de open antwoorden blijkt dat respondenten voornamelijk tevreden zijn over de ophaalfrequentie.

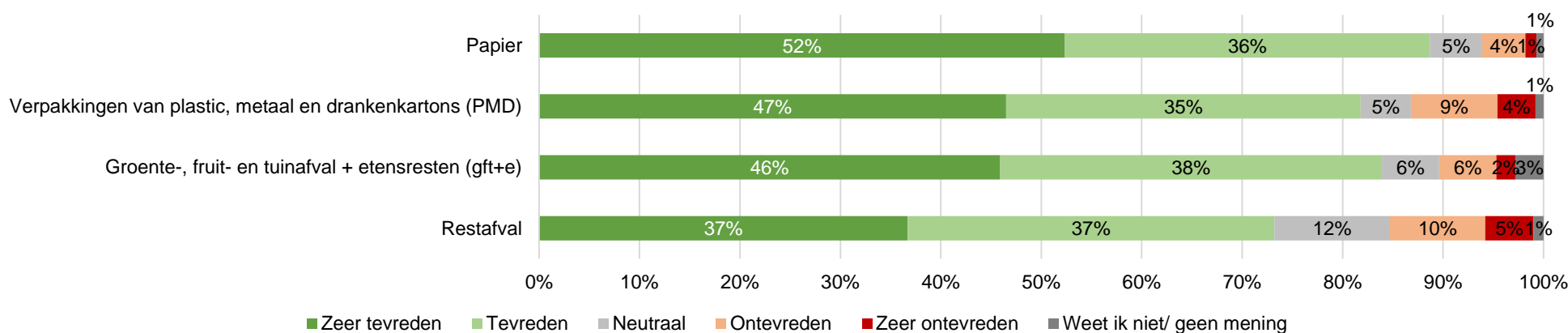
Het merendeel van de respondenten (79%) heeft een klikeo voor de inzameling van papier (zie figuur 7). Papier wordt ingezameld met hulp van vrijwilligers van verenigingen uit de gemeente. Het inzamelen van papier met een klikeo is voor de inzamelende leden van de verenigingen makkelijker, lichter, gezonder en veiliger. Respondenten hebben aangegeven of ze op basis van deze informatie wel een klikeo willen voor de inzameling van papier. Nagenoeg driekwart van de respondenten (74%) wil of heeft (mede hierom) een klikeo voor de inzameling van papier. 15% wil geen klikeo voor de inzameling van papier en 11% heeft 'anders, namelijk' geantwoord.

Heeft u een klikeo voor de inzameling van papier?
(n=772)

Figuur 7: Inzameling papier

Hoe tevreden bent u over de wijze waarop de volgende afvalsoorten worden ingezameld in de gemeente Renkum? (n=774)

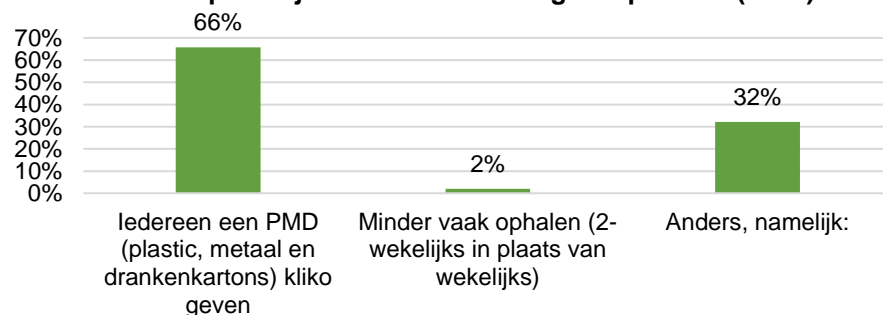
Figuur 6: Tevredenheid afvalinzameling

Respondenten die niet tevreden zijn over de inzameling van een bepaalde afvalsoort (zie figuur 6), hebben hier vervolgvragen over gekregen. Ze hebben aangegeven wanneer ze wel tevreden zouden zijn.

De respondenten die ontevreden zijn over de inzameling van papier hebben allen een toelichting gegeven. Uit de open antwoorden blijkt dat veel van deze respondenten wel tevreden zouden zijn wanneer ze een grote kliko ontvangen of wanneer de huidige kliko vaker geleegd wordt.

De meeste mensen die ontevreden zijn over de inzameling van PMD vinden dat iedereen een PMD kliko moet krijgen (66% van de respondenten), zie figuur 8. De open antwoorden laten zien dat de kwaliteit van de zakken soms te wensen overlaat; ze gaan namelijk snel stuk.

U heeft aangegeven (zeer) ontevreden te zijn met de wijze waarop PMD wordt ingezameld. Wat zou een verbeterpunt zijn voor de inzameling van plastic? (n=96)

Figuur 8: Ontevredenheid PMD

Ongeveer de helft van de respondenten die ontevreden zijn over de inzameling van gft+e (44%) geeft aan dat het groente-, fruit-, tuinafval en etensresten in de zomer wekelijks opgehaald zou moeten worden. De rest van het jaar om de twee weken (zie figuur 9).

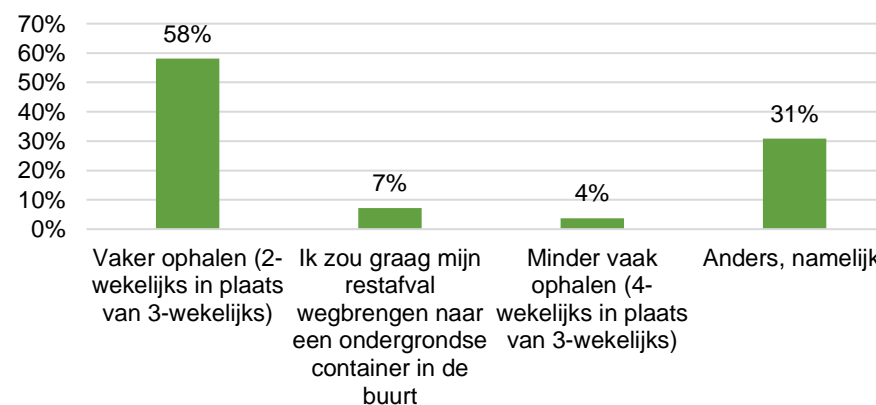
Tot slot is een groep respondenten ontevreden over de inzameling van het restafval. Zij hebben aangegeven wanneer zij wel tevreden zijn over de wijze waarop deze afvalsoort wordt ingezameld. Figuur 10 toont dat 58% het een goed idee vindt om het restafval vaker op te halen (2-wekelijks in plaats van 3-wekelijks). Uit de open antwoorden blijkt dat veel respondenten ontevreden zijn over de kosten.

U heeft aangegeven (zeer) ontevreden te zijn met de wijze waarop groente-, fruit-, tuinafval en etensresten (gft+e) wordt ingezameld. Wanneer bent u wel tevreden over de wijze waarop deze afvalsoort wordt ingezameld? (n=57)

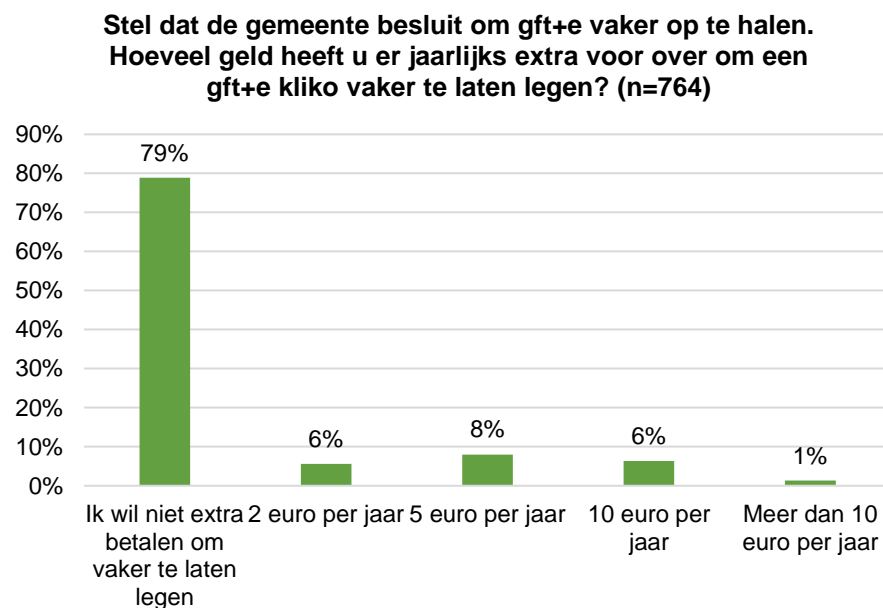
Figuur 9: Ontevredenheid gft+e

U heeft aangegeven (zeer) ontevreden te zijn met de wijze waarop restafval wordt ingezameld, wanneer bent u wel tevreden over de wijze waarop deze afvalsoort wordt ingezameld? (n=110)

Figuur 10: Ontevredenheid restafval

Aan zowel de tevreden als ontevreden respondenten is de volgende stelling voorgelegd: "Stel dat de gemeente besluit om gft+e vaker op te laten halen. Hoeveel geld heeft u er jaarlijks extra voor over om een gft+e kliko vaker te laten legen?". Zoals weergegeven in figuur 11 wil 79% van de respondenten niet extra betalen om vaker te laten legen.

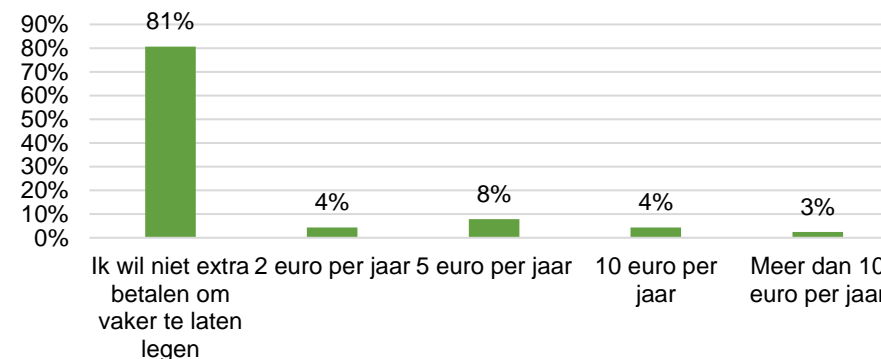

Figuur 11: Kosten extra leging gft+e

Figuur 12 toont hoeveel geld respondenten er jaarlijks voor over hebben om een restafvalkliko vaker te laten legen. Wederom geeft het merendeel van de respondenten (81%) aan niet extra te willen betalen om hun container vaker te laten legen.

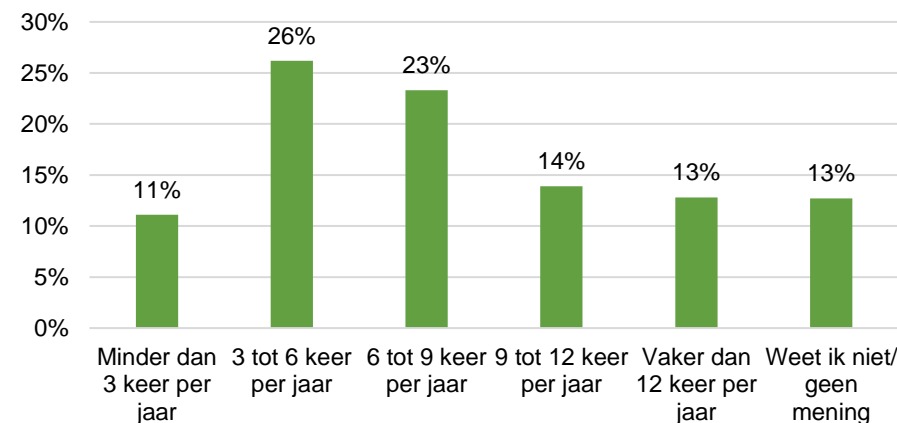
Respondenten hebben daarnaast aangegeven hoe vaak zij hun kliko voor restafval gemiddeld per jaar aanbieden. Inwoners die afval goed scheiden bieden de kliko voor restafval minder vaak aan om te legen. De meeste respondenten (26%) bieden hun kliko voor restafval 3 tot 6 keer per jaar aan om te legen (zie figuur 13).

Stel dat de gemeente besluit om restafval vaker op te halen. Hoeveel geld heeft u er jaarlijks extra voor over om een restafvalkliko vaker te laten legen? (n=764)

Figuur 12: Kosten extra leging restafval

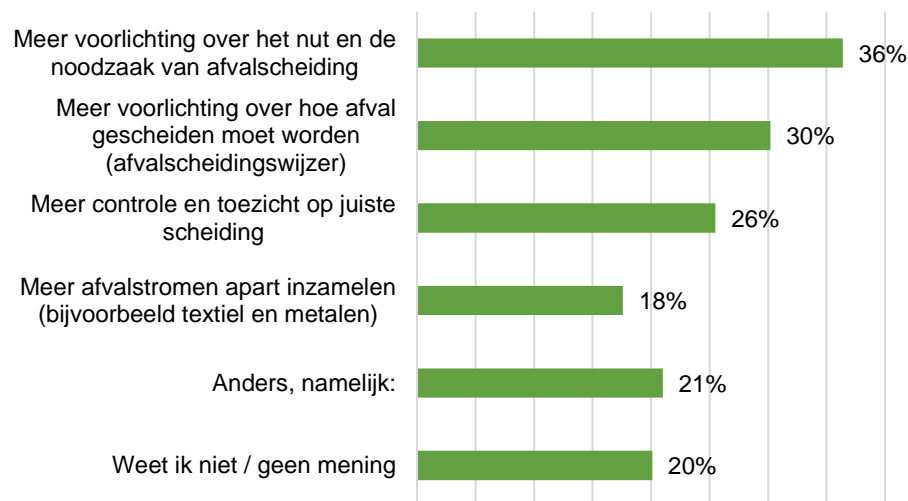
Hoe vaak biedt u de kliko voor het restafval per jaar gemiddeld aan? (n=772)

Figuur 13: Leging kliko voor het restafval

Alle respondenten hebben aangegeven wat de gemeente zou moeten doen om het afval scheiden verder te stimuleren. Resultaten zijn weergegeven in figuur 14. Volgens 36% van de respondenten zou de gemeente meer voorlichting moeten geven over het nut en de noodzaak van afvalscheiding. 30% van de respondenten geeft aan dat de gemeente meer voorlichting zou moeten geven over hoe afval gescheiden moet worden. De antwoorden gegeven bij 'anders, namelijk:' staan weergegeven in het bijlagenboek.

Wat moet de gemeente doen om het afval scheiden verder te stimuleren? (n=774)

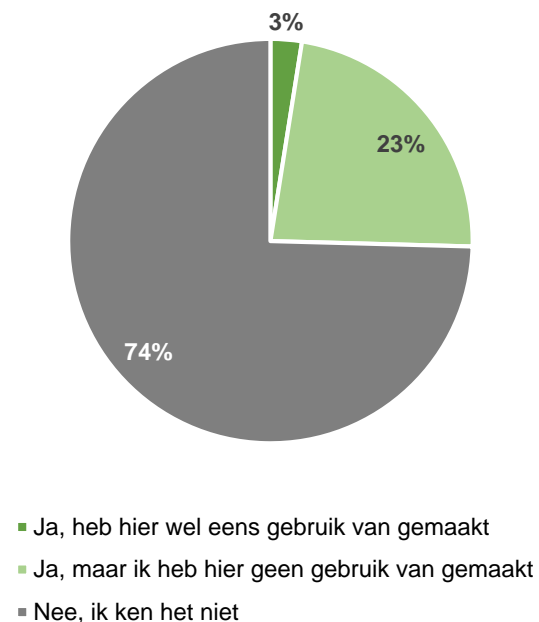

Figuur 14: Acties gemeente bevorderen afval scheiden

De Schone Buurt Coach is er om inwoners in de gemeente Renkum te helpen met het scheiden van afval maar ook om zwerfafval te voorkomen. De coach gaat graag met mensen in gesprek over welk soort afval in welke container thuishoort. Een kwart (26%) van de respondenten is bekend met de Schone Buurt Coach, 3% hiervan heeft er wel eens gebruik van gemaakt (zie figuur 15).

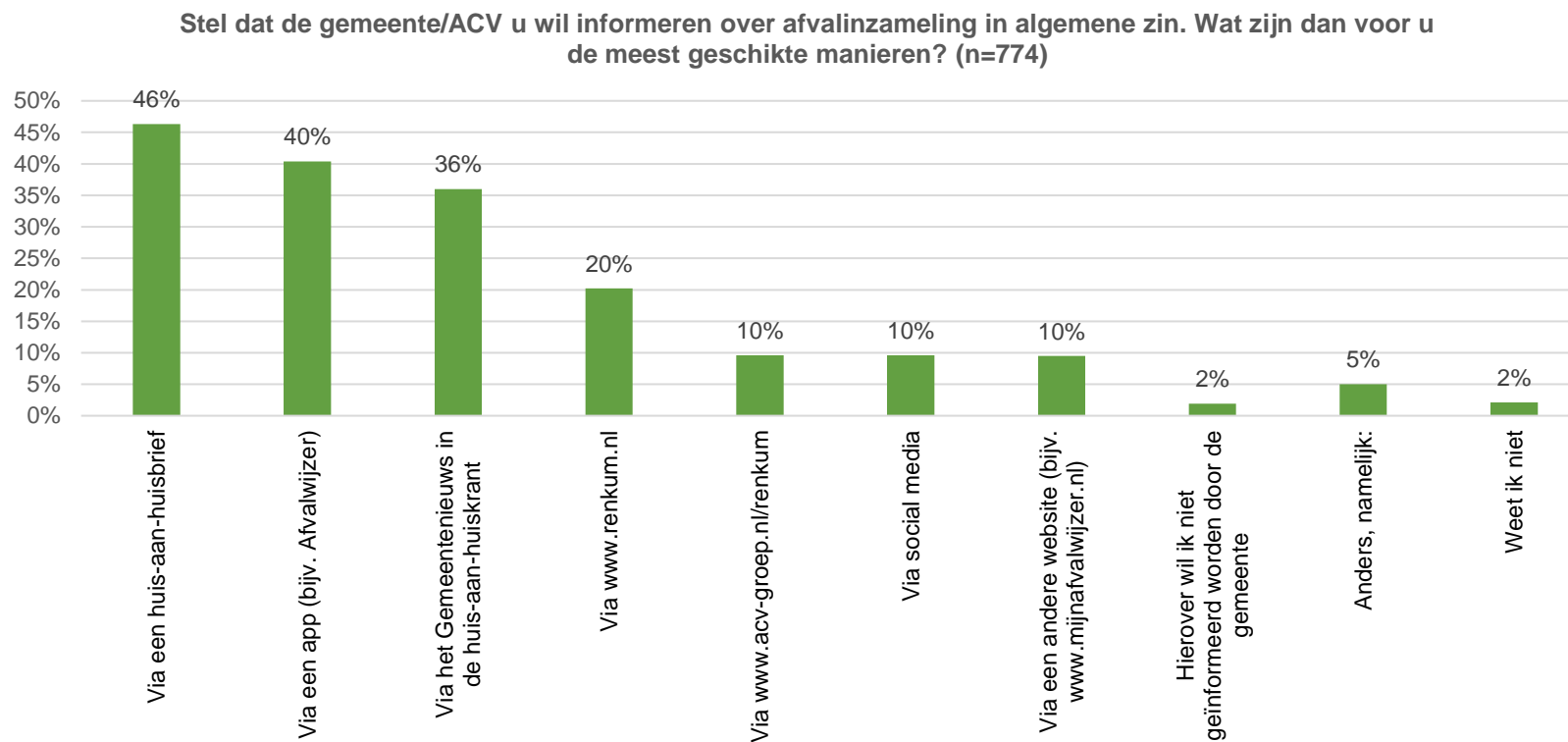
De meerderheid van de respondenten (94%) geeft aan geen behoefte te hebben aan een huisbezoek van de coach voor nadere uitleg over het scheiden van afval. 1% is hier wel in geïnteresseerd en 5% is hier misschien in geïnteresseerd.

Bent u bekend met de Schone Buurt Coach die in dienst is bij gemeente Renkum? (n=774)

Figuur 15: Schone Buurt Coach

ACV is het bedrijf dat de afvalinzameling verzorgt voor de gemeente Renkum. Figuur 16 (weergegeven op de volgende pagina) toont op welke manieren respondenten geïnformeerd willen worden over afvalinzameling in algemene zin door de gemeente/ACV. De meeste respondenten (46%) willen via huis-aan-huisbrief geïnformeerd worden. Ook informatie via een app en via het Gemeentenuis in de huis-aan-huiskrant wordt door respondenten aangegeven, respectievelijk 40% en 36%.

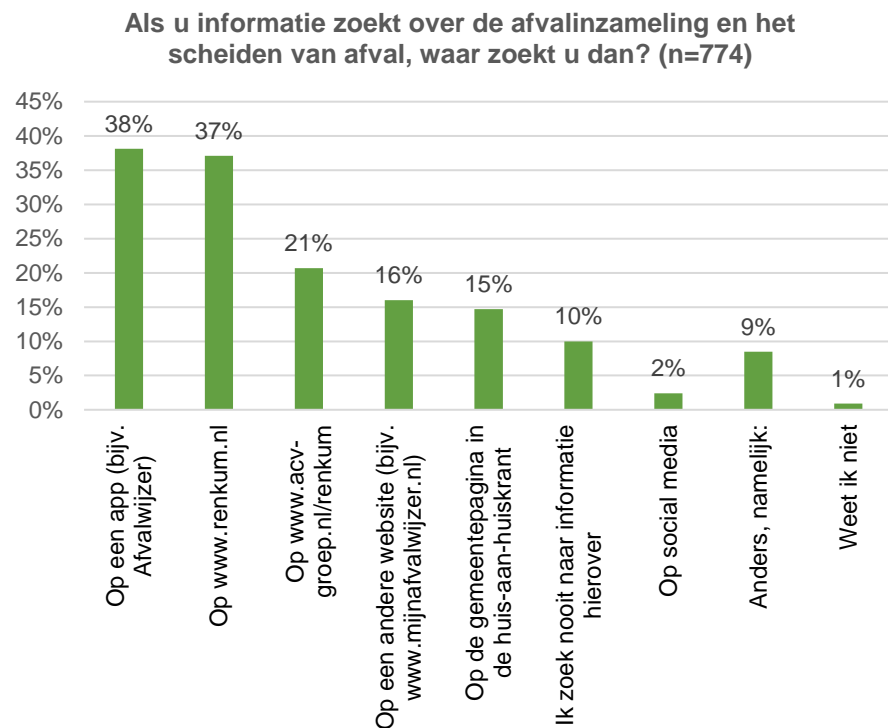

Figuur 16: Informeren over afvalinzameling in algemene zin

Respondenten hebben vervolgens aangegeven waar zij informatie zoeken over de afvalinzameling en het scheiden van afval. De meeste respondenten zoeken op een app of op www.renkum.nl, respectievelijk 38% en 37% (zie figuur 17).

Nagenoeg driekwart (72%) van de respondenten kent de app Afvalwijzer, die gratis te downloaden is in de Playstore of in de Apple Store. 52% gebruikt de app ook. De overige 28% kent de app niet, 6% heeft geen mobiele telefoon of smartphone.

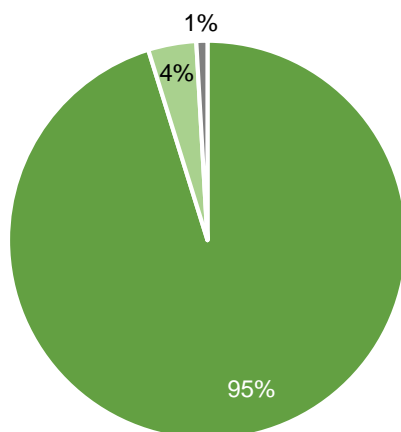
Figuur 17: Informatie afvalinzameling en scheiden

2.4 Afvalbrenngstation

Bijna alle de respondenten kennen het afvalbrenngstation 'Veentjesbrug', namelijk 99%. 95% is er ook wel eens geweest (zie figuur 18).

Kent u het afvalbrenngstation 'Veentjesbrug'? (n=774)

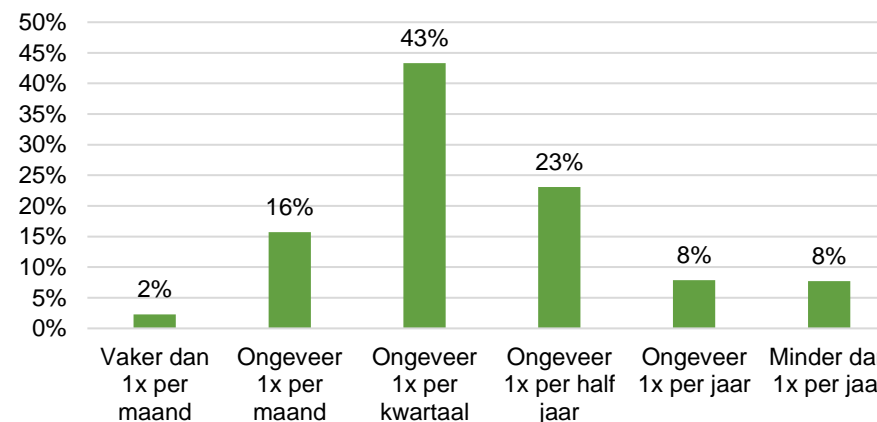
■ Ja, ik ben er geweest ■ Ja, maar ik ben er nooit geweest ■ Nee, ken ik niet

Figuur 18: Afvalbrenngstation Veentjesbrug

De meeste respondenten (43%) maken ongeveer 1x per kwartaal gebruik van het afvalbrenngstation. 2% maakt er vaker dan 1x per maand gebruik van en 8% maakt er minder dan 1x per jaar gebruik van (zie figuur 19).

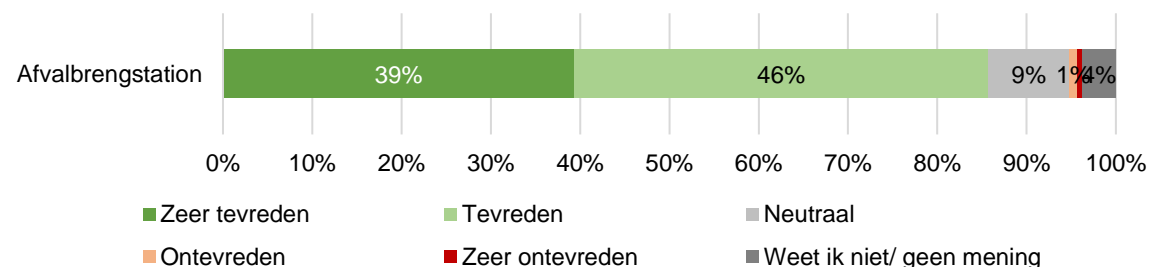
Figuur 20 toont de tevredenheid van respondenten over het afvalbrenngstation 'Veentjesbrug'. 85% van de respondenten is (zeer) tevreden over het afvalbrenngstation. 1% is (zeer) ontevreden.

Hoe vaak maakt u als inwoner gebruik van het afvalbrenngstation? (n=772)

Figuur 19: Gebruik afvalbrenngstation

Hoe tevreden bent u over het afvalbrenngstation? (n=774)

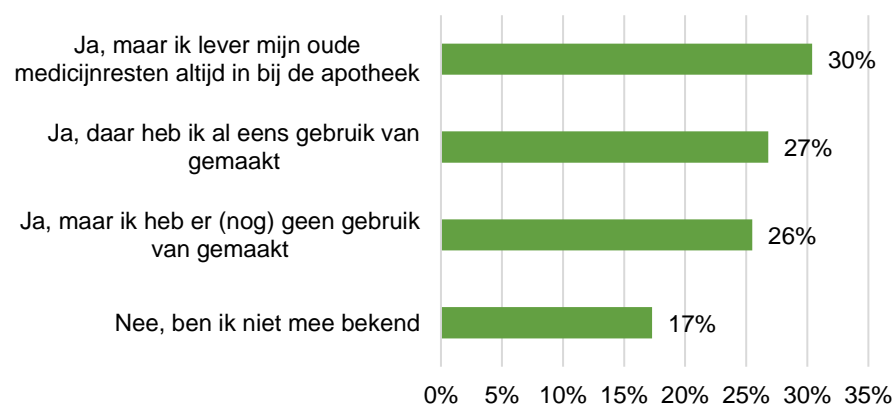

Figuur 20: Tevredenheid afvalbrenngstation

Het merendeel van de respondenten (92%) weet wat ze naar het afvalbrengrstation kunnen brengen. De overige respondenten weten niet wat ze naar het afvalstation kunnen brengen. Hiervan weet 6% wel waar ze deze informatie kunnen vinden.

Oude medicijnen kunnen als klein chemisch afval afgegeven worden bij het afvalbrengrstation. Daarmee wordt voorkomen dat medicijnresten in het milieu terecht komen. 83% van de respondenten is bekend met deze afgiftemogelijkheid, tegenover 17% die hier niet mee bekend is (zie figuur 21).

Bent u bekend met deze afgiftemogelijkheid? (n=764)

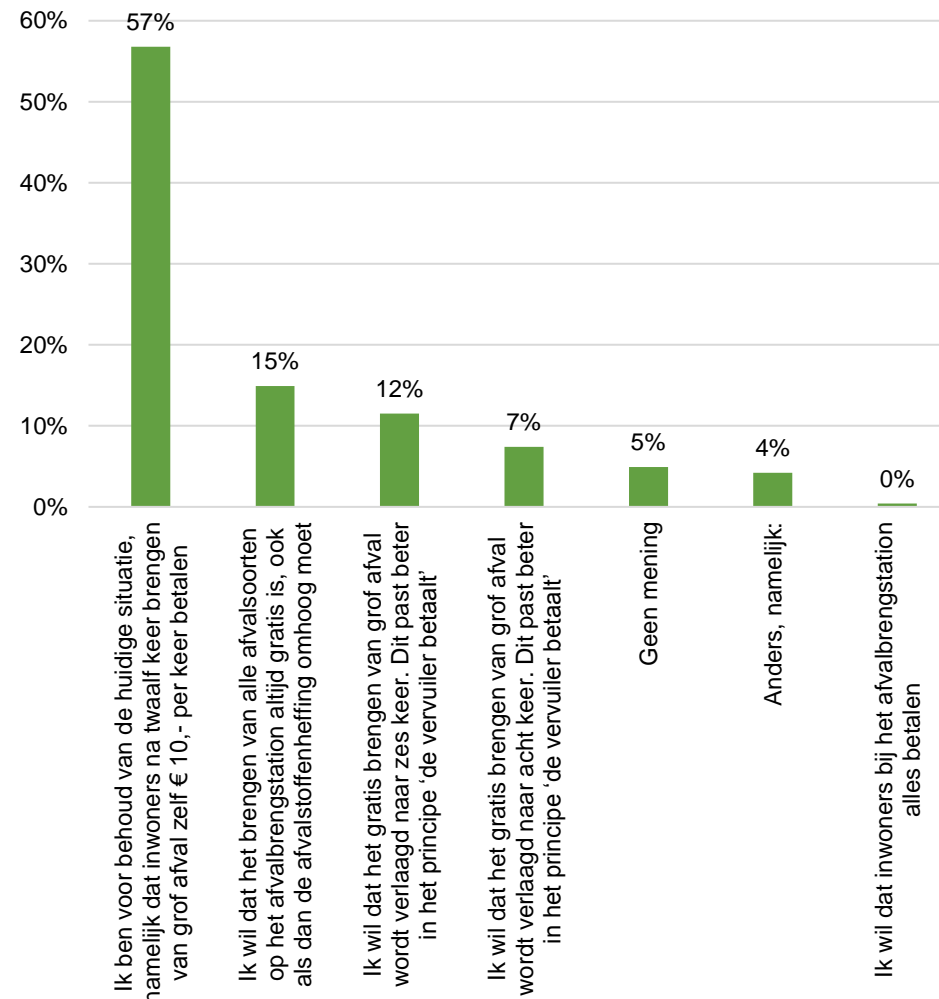

Figuur 21: Afgifte medicijnen als klein chemisch afval

Gemeente Renkum heeft een aantal luierbrengrpunten. Deze zijn te vinden bij het afvalbrengrstation Veentjesbrug, een viertal kinderdagverblijven en een verzorgingstehuis. 60% van de respondenten is niet bekend met één of meerdere van de luierbrengrpunten. De overige respondenten (40%) zijn hier wel bekend mee. 5% hiervan maakt er op dit moment gebruik van en 2% maakte er in het verleden gebruik van. De overige 33% is bekend met één of meerdere luierbrengrpunten in de gemeente maar is er nooit geweest.

Respondenten hebben vervolgens aangegeven hoe ze de betaling van het afval zien bij het afvalbrengrstation. Figuur 22 toont dat het merendeel van de respondenten (57%) voor het behoud is van de huidige situatie, namelijk dat inwoners na twaalf keer brengen van grof afval zelf €10,- per keer betalen.

Hoe ziet u de betaling van afval bij het afvalbrengrstation? (n=774)

Figuur 22: Betaling afval bij afvalbrengrstation

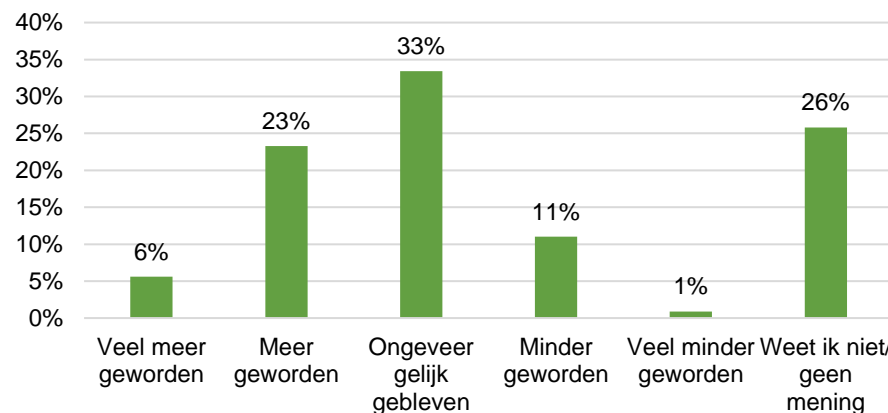
2.5 Zwerfafval

In deze paragraaf wordt ingegaan op zwerfafval. Dit is het afval dat buiten op straat, in het landschap en in de natuur rondzwerft. Zwerfafval vervuult het milieu en is gevaarlijk voor dieren. Dit zwerfafval is onbewust of bewust achtergelaten door de mens.

Respondenten hebben aangegeven hoe zij de hoeveelheid zwerfafval binnen de gemeente ervaren in vergelijking tot circa twee jaar geleden. 29% van de respondenten geeft aan dat het (veel) meer is geworden. 12% geeft aan dat het zwerfafval (veel) minder is geworden. Een derde van de respondenten is van mening dat het ongeveer gelijk is gebleven en 26% weet het niet/ heeft geen mening (zie figuur 23).

Tot slot hebben respondenten aangegeven of ze ermee bekend zijn dat verenigingen, scholen en bewonersgroepen het initiatief nemen om in buurten in de gemeente Renkum samen het zwerfafval voor een groot deel op te ruimen. Meer dan de helft van de respondenten is hiermee bekend (55%). Hiervan heeft 41% van het initiatief gehoord, kent 9% het initiatief inhoudelijk en doet 5% hieraan zelf ook mee. De overige 45% van de respondenten kent het initiatief niet of weet het niet/ heeft geen mening, respectievelijk 42% en 3%.

Hoe ervaart u de hoeveelheid zwerfafval binnen de gemeente in vergelijking tot circa twee jaar geleden?
(n=774)

Figuur 23: Hoeveelheid zwerfafval

In de gemeente Renkum wordt het educatieprogramma 'Afval weg' gegeven op lagere scholen. Een deel van de respondenten is hiermee bekend, namelijk 17%. 2% hiervan kent het educatieprogramma inhoudelijk en 15% heeft ervan gehoord. De overige respondenten kennen het programma niet (78%) of weten het niet/ geen mening (5%).